

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

שם הקורס: עיון משווה במפרשי התורה

תש"פ

שם המרצה: הרב ד"ר עדי בלכר

מסלול/התמחות: תנ"ך

היקף שעות: 1 ש"ש

תוכן הקורס ומטרות הקורס

הקורס יעסוק בפרשנות התורה ויערוך השוואה מדוקדקת בין מספר פרשנים (שנים או יותר) בהתמודדותם עם שאלות העולות בסיפור, בשירה או פרשיה הלכתית בתורה. ממטרות הקורס:

1. התלמיד יכיר פרשנות מגוונת על סיפורי התורה ויכיר את השיטה הפרשנית של כל פרשן.
2. התלמיד ינתח את דברי הפרשנות תוך שימת לב להבדלים העולים בדברי פרשנים שונים.
3. התלמיד יעמוד על מקור ההבדלים בין הפרשנים לאור תפיסות יסוד שונות או רקע שונה אצל הפרשנים.

ראשי פרקים/יחידות הוראה בקורס

נושאים	פרשנים ופריטים ביבליוגרפיים
1 סיפור גירוש ישמעאל בבראשית כא	רד"ק וראב"ם פריטים ביבליוגרפיים מס' 3, 14
2 הרקע לניסיון העקדה (בראשית כב)	רש"י, רשב"ם פריטים ביבליוגרפיים מס' 1, 8, 13
3 המפגש הראשון של יצחק ורבקה	רש"י, רשב"ם, נצי"ב פריטים ביבליוגרפיים מס' 10, 11, 12
4 רכישת הבכורה על ידי יעקב: היבטים ממוניים ומוסריים	רש"י, ראב"ע, רמב"ן פריט ביבליוגרפי מס' 5
5 סיפור בריחת יעקב מלבן	רד"צ הופמן, רמב"ן פריט ביבליוגרפי מס' 15
6 מכירת יוסף: בין תכניות האחים לביצוע המכירה	ראב"ע, רמב"ן ורשב"ם פריטים ביבליוגרפיים מס' 7, 13

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

7	משה והמתלוננים כנגדו	רש"י, ראב"ע, רמב"ן, רמ"ש מדווינסק פריטים ביבליוגרפיים מס' 6, 15
8	זכרון מיתת אהרן בספר דברים :	רש"י, ראב"ע, רמב"ן, נצי"ב פריט ביבליוגרפי מס' 2
9	ברכת השלטון של יעקב ליהודה ואופן התגשמותה	רש"י, רשב"ם, ראב"ם ורמב"ן פריטים ביבליוגרפיים מס' 13, 14

חובות/דרישות הקורס

1. נוכחות פעילה
2. ביצוע מטלות (מוצה ב-5 נקודות בונוס).
3. קריאת חומר החובה
4. מבחן (100% מהציון).

דרכי התקשרות עם המרצה

דוא"ל : le7adi@013.neto.net

ביבליוגרפיה

קריאת חובה

1. ש' ריסקין, 'יצחק וישמעאל – גורל משותף?', **אור תורה: על חיים, אהבה ומשפחה בספר בראשית**, תל אביב 2008, עמ' 115-119.
2. ניצן, י', נבו, י' וגרוס, מ' (עורכים), **דרכים בפרשנות המקרא: עיון בפרשנות ימי הביניים על התורה**, א-ב, תל-אביב תשס"ב, עמ' 400-421.

קריאת רשות:

3. נ' אילן, "הגר וישמעאל בפירוש הראב"ם ובמדרש מאור האפלה: שתי גישות חיוביות כלפי מוסלמים", בתוך: א' שגיא ונ' אילן (עורכים), **תרבות יהודית בעין הסערה: ספר היובל למלאת שבעים שונה ליוסף אחיטוב**, תל אביב ועין צורים תשס"ב, עמ' 320308-.
4. מ' ארנד, "פרשנות התנ"ך המסורתית וחקר המקרא המדעי החדש ומקומם בהוראה",

תלפיות: שנתון המכללה, (תשס"א-תשס"ב), עמ' 110-129.

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

5. י' בן-נון, **פרקי האבות: עיונים בפרשיות האבות בספר בראשית**, אלון שבות תשס"ג.
6. ש' זלבסקי, "מעמדו הנבואי של משה על רקע עלייתם ונפילתם של המעפילים", בתוך: ב"צ לוריא (עורך), **ספר ד"ר ברוך בן-יהודה**, תל אביב תשמ"א עמ' 104 - 120.
7. א' טויטו, "בין פשוטו של מקרא ל'רוח התורה' – יחסה של נחמה לייבוביץ לפירוש רשב"ם לתורה", **פרקי נחמה: ספר זכרון לנחמה לייבוביץ** (עורכים: מ' ארנד, ר' בן-מאיר, ג"ח כהן), ירושלים תשס"א, עמ' 221-240.
8. ש' יפת, "פירוש רשב"ם לפרשת העקדה: פשוטו של מקרא או מדרשו?", **המקרא בראי מפרשיו**, ירושלים תשנ"ד, עמ' 349-366.
9. נ' לייבוביץ, **עיונים חדשים בספר במדבר**, ירושלים תשמ"ג.
10. מ' פינצ'וק, **קנקנים: סוגיות מקראיות במבט רב-תחומי**, ירושלים 2009.
11. ב"צ רוזנפלד, "בין איש לאשתו על-פי פירוש הנצי"ב בפרשת יצחק ורבקה", **טללי אורות**, ו' (תשנ"ה), עמ' 226-236.
12. ש' ריסקין, **ציוני דרך: זיכרונות וסיפורים בדרך לציון**, בתרגום צ' ארליך, תל אביב 2012.

פירושים

13. **פירוש הרשב"ם על התורה**, עם שינויי נוסחאות, ציוני מקורות, הערות ומפתחות, מאת מאיר יצחק לוקשין, הוצאת חורב, ירושלים תשס"ט.
 14. **פרוש ר' אברהם בן הרמב"ם על בראשית ושמות**, (בתרגום א"י ויזנברג), קרן הוצאת ספרי רבני בבל, ירושלים תשס"ו.
 15. פירושי רש"י, ראב"ע, רשב"ם, רד"ק, רמב"ן, ספורנו, עקידת יצחק, אברבנל, רד"צ הופמן, נצי"ב, משך חכמה.
- מאגר הפירושים בפרוייקט השו"ת של אוניברסיטת בר אילן.**

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פקס: 08-9485686
דוא"ל: sima-c@mor.ac.il

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פקס: 03-9061342
דוא"ל: dekan@orot.ac.il